

PIJPAARDEN BEELDjes VIII: GELDROp

Te Geldrop werd in de omgeving van het voormalig kasteel „De Burcht”, waarvan tot nu toe geen echte grondsporen zijn teruggevonden, op 16 mei 1968 een fragment van een pijparden beeldje gevonden door W. van de Sanden, Bogardeind 65; de juiste vindplaats is te vinden op kaartblad 51 G, coörd. 167.125 x 380.950. Het fragment, waarvan het hoofdje is afgebroken en dat 30 mm hoog en 11 mm breed is, stelt het naakte Kind Jezus voor, dat in zijn linkerhand een wereldbol met kruis draagt en met zijn rechterhand wijst naar een tweede kruisje, dat aan een kralensnoer rond zijn hals hangt. Dezelfde voorstelling werd in 1968 gevonden te Bergen op Zoom (Brab. Heem 20, 1968, p.155).

Het beeldje is niet in twee helften gebakken, maar aan de achterzijde afgeplat; verder is de pijparden wat geelroodachtig van kleur. Misschien heeft het beeldje gediend tot versiering van een Nieuwjaarskoek; op 1 januari wordt immers het feest van de Naam van het Kind Jezus gevierd en feestkoeken werden vanaf de 17de eeuw versierd met zulke pijparden beeldjes (Brab. Heem 14, 1962, p.54). Het is echter ook mogelijk, dat het kleine fragment als „schaafbeeldje” heeft gediend. Over zulke schaaftbeeldjes en slikprentjes, die beide tot dezelfde categorie behoren, verscheen onlangs een artikel van Eva Stille in Image 39 (Medische Beelddocumentatie, Basel, 1970, p.12-16); behalve slikprentjes, die vooral in de 18de en 19de eeuw in Oostenrijk en Beieren zeer in trek waren, staat in dit artikel ook een gebakken Madonna-beeldje van 8 cm afgebeeld, dat bestemd was tot schaaftbeeldje en thans in het Bayerische Nationalmuseum te München wordt bewaard.

W. H. TH. KNIPPENBERG